

Lapin liiton talousarvion 2025 ja taloussuunnitelmien 2026 - 2027 laadintaohje

Lapin liiton hallitus 26.8.2024

Talousarvion ja -suunnitelman laadinta

Valtuuston tulee vuoden loppuun mennessä hyväksyä kuntayhtymälle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kahdeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukaudeksi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja – suunnitelmassa hyväksytään toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä osoitetaan tavoitteiden saavuttamiseen resurssit määrärahoina ja tuloarvioina. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat strategiaa ja edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Taloussuunnitelmassa tulee päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Seuraava vuoden talousarvio ja tulevien vuosien taloussuunnitelma laaditaan kokonaisuutena. Ne laaditaan ilman arvonlisäveroa sekä menojen että tulojen osalta.

Menokehys ja kuntien maksuosuudet

Kuntien maksuosuudet on pysyneet melko samalla tasolla edellisinä vuosina kustannusten kasvupaineista huolimatta. Jäsenkuntien maksuosuuksiin ei ole vuodesta 2019 lähtien tehty korotuksia lukuun ottamatta vuoden 2022 korotusta, joka kohdennettiin arktisen asiantuntijan palkkaamiseen. Vuoden 2023 budjettiin ei tehty korotusta.

Kuntien maksuosuuksien muutokset 2019-2024

2019	2020	2021	2022	2023	2024
0,00 %	-2,35 %	0,04 %	3,00 %	0,00 %	4,5 %

Lapin liiton talousarvioiden kehitys vuosina 2020-2024

Budjettimuutokset 2020-2025	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Henkilöstö	1 780 504	1 765 900	1 928 018	1 937 658	1 976 295	1 906 295
Palvelut	759 938	1 204 000	779 717	1 205 000	775 183	1 295 948
Tarvikkeet	49 626	43 000	47 688	45 000	44 561	44 312
Vuokrat ja muut toimintakulut	118 398	119 000	127 198	128 000	128 961	125 215
YHTEENSÄ	2 701 466	3 131 900	2 882 621	3 315 658	2 925 060	3 371 770
FEM ja muut tulot	-148 000	- 578 434	- 104 000	- 684 558	-65 000	-622 270
Kuntien maksuosuus	2 553 466	2 554 466	2 631 100	2 631 100	2 749 500	2 749 500
Kuntien maksuosuusmuutos %	-2,36 %	0,04 %	3,00 %	0,00%	4,5 %	0 %

Lapin liiton varsinaisen toiminnan toteuma 31.7.2024

TOTEUMAT VASTUUALUEITTAIN	07-2024	TA2024 €	Käyttö-%
Yleishallinto (hallitus, valtuusto, tark.ltk ja muu yleishall.	142 091 €	215 874 €	65,80 %
Maakuntajohtaja	174 945 €	303 647 €	57,11 %
Hallinto ja talous	469 000 €	791 669 €	59,24 %
Kehittäminen ja rahoitus	241 805 €	400 838 €	60,32 %
Aluesuunnittelu (alueidenkäyttö ja ympäristö)	255 585 €	567 553 €	45,03 %
Vaikuttaminen (sis. FEM)	260 890 €	412 814 €	63,20 %
Johtava työllisyysasiantuntija	47 791 €	83 105 €	57,51 %
YHTEENSÄ	1 592 107 €	2 925 000 €	54,43 %

Jäsenkuntien arvioidut maksuosuudet 2025

Nimi	Kunnallis- ja yhteisövero-osuus 2023	%	Maksuosuus 2025	Maksuosuus 2024 € (sis. TYP)	Muutos € 2025-2024
Enontekiö	3 177 041	0,9441 %	25 958	25 136	822
Inari	11 194 787	3,3267 %	91 466	106 688	-15 222
Kemi	40 509 567	12,0379 %	330 981	324 212	6 769
Kemijärvi	12 539 506	3,7262 %	102 453	102 840	-387
Keminmaa	15 877 062	4,7180 %	129 723	135 412	-5 689
Kittilä	15 826 975	4,7032 %	129 313	113 304	16 009
Kolari	6 406 328	1,9037 %	52 342	54 756	-2 414
Muonio	4 638 087	1,3783 %	37 895	38 237	-342
Pelkosenniemi	1 780 473	0,5291 %	14 547	14 068	479
Pello	5 497 955	1,6338 %	44 921	45 979	-1 058
Posio	4 770 784	1,4177 %	38 979	38 097	882
Ranua	4 205 188	1,2496 %	34 358	37 149	-2 791
Rovaniemi	128 165 618	38,0858 %	1 047 169	1 033 918	13 251
Salla	4 996 898	1,4849 %	40 827	43 788	-2 961
Savukoski	2 143 337	0,6369 %	17 512	17 968	-456
Simo	5 527 581	1,6426 %	45 163	44 939	224
Sodankylä	18 749 591	5,5716 %	153 192	135 003	18 189
Tervola	4 323 388	1,2847 %	35 324	37 383	-2 059
Tornio	38 945 644	11,5731 %	318 203	336 103	-17 900
Utsjoki	1 951 037	0,5798 %	15 941	16 636	-695
Ylitornio	5 291 309	1,5724 %	43 232	47 886	-4 654
	336 518 156	100,00 %	2 749 500	2 749 500	0

Lähde: [Verohallinto til N181, 19.8.2024](#)

Tulevat muutospaineet liiton taloudessa

Lapin liiton vuoden 2025 talousarvion laadinta perustuu vuoden 2023 tilinpäätökseen sekä toteumaan 31.5.2024. Talousarvion laadinnassa huomioidaan kuitenkin alla olevien muutosten vaikutukset talouteen.

Palkkakustannukset: Edellinen KVTES:n sopimuskausi päättyi 28.2.2022. Uusi sopimusratkaisu on kolmivuotinen ajalla 1.5.2022-30.4.2025. Kunnallisen palkkaratkaisun vaikutukset Lapin liiton talouteen ovat olleet vuosina 2023 ja 2024 noin 105 203 euroa, mikä on tarkoittanut 5,62 prosentin kustannusten nousua. Kunta-alan haastavan taloudellisen tilanteen johdosta valtuusto päätti syyskokouksessaan 2023, että vuoden 2024 budjettia korotettiin 4,5 %, jolla palkkaratkaisujen kustannukset saatiin osittain katettua. Yleistä kustannusten nousua ei ole huomioitu Lapin liiton budjetissa useisiin vuosiin. Esimerkiksi työterveyshuollon kustannukset ovat nousseet viime vuosien aikana hintojen nousun sekä ennalta ehkäisevien palvelujen lisääntyneen käytön vuoksi.

Kunta-alan nykyinen sopimus päättyy 30.4.2025. Vuodelle 2025 palkkakustannuksiin tulee sopimuksen mukaisesti 2 * 0,40 prosentin korotus. Uuden kunta-alan sopimuksen myötä voi tulla muita korotuksia, joita talousarviossa ei ole huomioitu. Lisäksi henkilövaihdokset vuosina 2024 ja 2025 aiheuttavat lisäkustannuksia.

Vajetta jäi sekä palkkojen että muiden kustannusten osalta vuoden 2024 budjettiin edelleen 31 600 euroa eli 1,15 %. Palkkakustannusten nousu vaikuttaa edelleen tulevien vuosien budjettiin, mikä on huomioitu talousarvion laskennassa.

Yleinen kustannusten nousu: Lapin liiton budjetoinnissa ei ole aikaisempina vuosina tehty korotuksia yleisen kustannustason nousun takia, vaikka inflaatio on ollut viimeisimpinä vuosina jopa kuusi–seitsemän prosenttia. Vuodelle 2025 inflaation arvioidaan olevan 2,2 %, mikä tarkoittaisi Lapin liiton budjetissa noin 23 000 euroa (ilman FEMiä).

Uudet toiminnot: Lapin liitossa on valmisteltu maakuntavaltuustossa tehdyn aloitteesta nuorisovaltuustotoiminnan käynnistämistä yhteistyössä Lapin hyvinvointialueen kanssa. Mikäli valtuusto päättää, että nuorisovaltuustotoiminta käynnistetään, on sen vuosikustannus noin 12 000 €.

Lapin kuntien tekemästä päätöksestä House of Laplandin toiminnan alasajamiseksi johtuen Lapin liitolle on mahdollisesti siirtymässä lapland.fi-verkkosivusto, jonka domain on Lapin liiton. Tästä aiheutuvat, pelkästään sivun ylläpitoon (ei palkkakustannuksiin) liittyvät kustannukset liitolle tulevat jatkossa olemaan noin 10 000 € vuodessa.

Lisäksi vuoden 2025 osalta tulee varautua myös kuntavaalien jälkeiseen edustajainkokoukseen sekä maakuntahallituksen, -valtuuston ja tarkastuslautakunnan uudelleen organisoitumisen kustannuksiin ja mahdollisiin koulutuksiin ja opintomatkoihin. Myös Lapin liiton toimitilat edellyttävät muutoksia, mikäli toimitilojen myynti ei etene. Kustannuksia syntyy myös Lappi-sopimuksen 2026-2029 työstämisestä laajasti alueen toimijoita osallistaen.

Lapin liiton talousarvion osalta on siis selkeitä korotuspaineita. Toisaalta Lapin liiton alla toiminut kuntien erikseen rahoittama TYP-palvelu (työllistämistä edistävä monialainen yhteispalvelu) siirtynee vuoden 2025 alusta Lapin hyvinvointialueelle. TYP-toimintaan on vuodelle 2024 budjetoitu 83 105 €. Edellä mainituiden korotustarpeitten takia esitetään, että TYP-toimintaan aikaisemmin kohdennetut kustannukset kohdistetaan kattamaan mm. edellä mainittuja toiminnan kustannuksia ja näin ollen **vuoden 2025 budjettiin ei tehdä korotuksia, vaan Lapin liiton kokonaisbudjetti pidetään vuoden 2024 talousarvion mukaisena.**

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2027	TA2025	TA2026	TA2027
Henkilöstö	1 976 295		
Palvelut	775 183		
Tarvikkeet	44 561		
Vuokrat ja muut toimintakulut	128 861		
YHTEENSÄ	2 925 000		
FEM ja muut tulot	65 500		
Kuntien maksuosuus	2 749 500	2 749 500	

Talousarvion laadinta-aikataulu

12.8.	Johtoryhmä	Esitys vuoden 2024 talousarvioksi ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelmaksi
26.8.	Lapin liiton hallitus	Suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohje
16.9.	Vastualueet	Ehdotus käyttötalous- ja investointiosasta
7.10.	Johtoryhmä	Luonnos talousarvioehdotuksesta valmis
28.10.	Lapin liiton hallitus	Talousarvioehdotuksen käsittely
15.11. mennessä		Kunnille ennakkotieto talousarviosta ja kuntien maksuosuuksista
25.11.	Lapin liiton valtuusto	Talousarvion hyväksyminen
18.12. mennessä		Kunnille tieto maksuosuuksista vuoden 2024 Lapin liiton menoista

Ohjeita määrärahojen ja tuloerien laskennasta

Lapin liiton talousarvio laaditaan seuraaviin vastuualueisiin jaoteltuna:

1. Yleinen luottamushenkilöhallinto
2. Kehittäminen ja rahoitus
3. Alueiden käyttö ja ympäristö
4. Hallinto ja talous
5. Vaikuttaminen
6. Maakuntajohtaja

Vastuualueet tekevät omat ehdotuksensa talousarvioksi. Tekstiosassa esitetään perustelut talousarvioon ja taloussuunnitelmaan sekä tavoitteet. Perusteluissa tulee ilmetä mm. toiminnan muutosten vaikutuksista menoihin ja tuloihin, suurimmat hankinnat ja avoinna olleiden virkojen ja toimien täyttö.

Palkkamäärärahat

Palkkakustannukset lasketaan toteutuneiden palkkojen mukaisesti huomioiden mahdolliset yleiskorotukset.

Muut henkilöstömenot

Muut henkilöstömenot lasketaan hallinnon toimesta. Koko suunnitelmakaudella 2025–2027 käytetään laskentaperusteena vuoden 2024 prosentteja.

Palvelujen ostot

Yleinen kustannustason nousu on arvioitu olevan 2,2 % vuonna 2025 , mitä ei ole erikseen budjetissa huomioitu.

Kalustohankinnat

Käyttöomaisuuden aktivointiraja on 10 000 euroa, jota pienemmät hankinnat kirjataan käyttötalouden vuosikuluiksi. Aktivointiraja määrittää samalla, varataanko kalusto- / tarvikehankintaan määräraha talousarvion käyttötalousosaan vai investointiosaan. Mikäli hankinta maksaa 10 000 euroa tai enemmän, määräraha varataan investointiosaan ja vastaavasti, mikäli hankinta maksaa alle 10 000 euroa, varataan määräraha talousarvion käyttötalousosaan. Käyttöomaisuuden kunnossapito on normaalia vuosikulua ja määrärahat varataan käyttötalousosaan. Mikäli kysymyksessä on iso pitkävaikutteinen remontti, josta syntyy poistoperuste, ja kustannus on yli 10 000 euroa, määräraha varataan investointiosaan.

LAPIN LIITTO

Sisäiset ja laskennalliset erät

Laskennalliset erät eivät sisälly tulosalueiden talousarvion määrärahaan tai tuloarvioon. Laskennallisia eräitä ovat vyörytyserät ja arvonnäköveropalautukset. Vyörytettävät erät, kuten palkanlaskenta, kirjanpito ja maksuliikenne sisällytetään Lapin liiton hallinnon kuluihin.

Muut tulot

Muihin toimintatuloihin merkitään mm. vakuutuskorvaukset (ei henkilöstön tapaturmakorvaukset), vahingonkorvaukset ja muut pienet satunnaiset tulot.

Suunnitelmavuosien menojen ja tulojen laskenta

Suunnitelmavuosien 2026–2027 menoja ja tuloja muuttavat mm. kustannustason muutos, mahdolliset tehtävämuutokset sekä henkilöstömäärämuutokset. Kustannustason vaikuttavat mm. ansiotason muutokset, henkilöstösivukulujen muutokset ja muutokset tarvikkeiden ja ostettavien palveluiden hinnoissa. Suunnitelmavuosina 2026–2027 ei lasketa inflaation vaikutusta.

Määrärahamuutoksena käytetään vain toiminnallisia muutoksia esim. henkilöstömäärän lisäys/vähentyminen, hankittavien kaluston, tarvikkeiden ja palvelusten määrää sekä tulopuolella tuloperustassa tapahtuvia muutoksia. Uusista investoinneista johtuvat käyttötalouden mahdolliset muutokset tulee laskea mukaan käyttötalouden menoihin ja tuloihin.